

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 22 d.
(OR. en)

12584/23

LIMITE

CO EUR-PREP 31

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2023 m. spalio 26 d. ir 27 d.)
– Išvadų projektas

Pagal Europos Vadovų Tarybos darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 1 dalį delegacijoms pridedamas išvadų projektas, kurį parengė Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos Vadovų Tarybos nariu (-e), atstovaujančiu (-ia) šešių mėnesių laikotarpį Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei, ir su Komisijos pirmininke.

I. UKRAINA

1. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad ryžtingai smerkia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama JT Chartija, ir dar kartą patvirtina, kad Europos Sąjunga nesvyruodama remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas, ir jos prigimtine teisę gintis nuo Rusijos agresijos.
2. Europos Sąjunga ir toliau teiks Ukrainai ir jos žmonėms tvirtą finansinę, ekonominę, karinę bei diplomatinę paramą ir humanitarinę pagalbą tol, kol reikės. Europos Sąjunga ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su Ukraina ir remis jos pastangas vykdyti reformas žengiant europiniu keliu.
3. Visų pirma Europos Sąjunga ir toliau teiks tvirtą karinę paramą Ukrainai, ypač pasitelkdama Europos taikos priemonę [*p.m. galimas 8-ojo paramos priemonių rinkinio priėmimas*] ir ES karinę pagalbos misiją. Europos Vadovų Taryba pabrėžia valstybių narių dvišalių pastangų svarbą ir poreikį artimiausiu metu paspartinti karinės paramos Ukrainai teikimą siekiant padėti patenkinti jos neatidėliotinus karinius ir gynybos poreikius, įskaitant šaudmenis ir raketas, taip pat oro erdvės gynybos sistemas jos žmonėms ir ypatingos svarbos bei energetikos infrastruktūrai apsaugoti.

Ilgesniu laikotarpiu Europos Sąjunga ir valstybės narės kartu su partneriais prisidės prie būsimo saugumo įsipareigojimų Ukrainai – tai padės Ukrainai gintis, pasipriešinti destabilizavimo pastangoms ir atgrasyti nuo agresijos veiksmų ateityje. Europos Vadovų Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio, Tarybai teikiant gaires, bendradarbiauti su Ukraina ES būsimo saugumo įsipareigojimų klausimu ir pranešti apie tas diskusijas gruodžio mėn. įvyksiančiame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

Visi karinės paramos ir saugumo įsipareigojimai bus nustatyti visapusiškai paisant tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos ir atsižvelgiant į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

4. Rusijai nuolat vykdant išpuolius prieš Ukrainos civilinę ir ypatingos svarbos infrastruktūrą, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės intensyviau teiks Ukrainai humanitarinę ir civilinės saugos pagalbą, įskaitant įrangą, pavyzdžiui, elektros energijos generatorius, galios transformatorius, mobiliuosius šildymo įrenginius ir aukštosios įtampos bei apšvietimo įrangą, kad padėtų Ukrainai ir jos žmonėms atlaikyti dar vieną karo žiemą.
5. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės ir toliau palaikys intensyvesnius diplomatinius ryšius ir toliau bendradarbiaus su Ukraina ir kitomis šalimis, kad užtikrintų kuo platesnę tarptautinę paramą visapusiškai, teisingai ir ilgalaikiai taikai ir pagrindiniams Ukrainos taikos formulės principams bei tikslams, siekiant surengti pasaulinį aukščiausiojo lygio susitikimą dėl taikos.
6. Rusija yra atsakinga už didžiulę žalą, kurią padarė jos agresijos karas prieš Ukrainą. Būtina ryžtinga pažanga, koordinuojant veiksmus su partneriais, nukreipiant privačių subjektų laikomas nenumatytas pajamas, tiesiogiai gaunamas iš Rusijos imobilizuoto turto, siekiant paremti Ukrainos atsigavimą ir atstatymą, laikantis ES ir tarptautinės teisės. Europos Vadovų Taryba ragina vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją paspartinti darbą šiuo klausimu. Europos Sąjunga tebėra pasiryžusi koordinuodama veiksmus su tarptautiniais partneriais remti Ukrainos atsikūrimą, atsigavimą ir atstatymą, įskaitant išminavimo procesą. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2023 m. spalio 11–12 d. Zagrebe surengtos Tarptautinės paramos teikėjų konferencijos dėl humanitarinio išminavimo Ukrainoje rezultatus, apimančius paramą veiksmingam kovos su minomis valdymui.
7. Rusija ir jos vadovai turi būti patraukti visapusiškon atsakomybėn už agresijos karo prieš Ukrainą vykdymą ir kitus sunkiausius nusikaltimus pagal tarptautinę teisę. Europos Vadovų Taryba ragina tęsti darbą, be kita ko, Koalicijoje dėl tribunolo steigimo, dedant pastangas įsteigti baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą tribunolą, kuriam būtų teikiama kuo platesnė tarpregininė parama ir užtikrinamas kuo didesnis legitimumas[, ir kuriant visiško žalos atlyginimo mechanizmą]. Be to, Europos Vadovų Taryba pareiškia remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo darbą ir smerkia Rusijos mėginimus pakenkti jo tarptautiniams įgaliojimams ir veikimui.

8. Europos Vadovų Taryba kuo griežčiausiai ragina Rusiją ir Baltarusiją nedelsiant užtikrinti visų neteisėtai deportuotų ir perkeltų Ukrainos vaikų ir kitų civilių saugų grąžinimą.
9. Rusijos galimybės vykdyti agresijos karą turi būti dar labiau susilpnintos, be kita ko, griežtinant sankcijas, užtikrinant jų visapusišką ir veiksmingą įgyvendinimą ir jų apėjimo prevenciją, ypač didelės rizikos prekių atžvilgiu, glaudžiai bendradarbiaujant su partneriais ir sąjungininkais. Europos Vadovų Taryba smerkia tai, kad Iranas ir Baltarusija toliau teikia karinę paramą Rusijos agresijos karui. Ji taip pat primygtinai ragina visas šalis, visų pirma KLDK, neteikti materialinės ar kitokios paramos Rusijos agresijos karui. Europos Sąjunga intensyvins darbą su partneriais, kad būtų kovojama su melagingais Rusijos naratyvais ir dezinformacija apie karą.
10. [Europos Sąjunga yra labai susirūpinusi dėl Rusijos Federacijos paskelbto ketinimo atšaukti Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutarties (CTBT) ratifikavimą.]
11. Vienašalis Rusijos sprendimas nutraukti Juodosios jūros grūdų iniciatyvos įgyvendinimą ir jos tyčiniai išpuoliai prieš Ukrainos grūdų saugojimo ir eksporto įrenginius, taip pat jos veiksmai siekiant trukdyti laivybos laisvei Juodojoje jūroje rodo, kad Rusija ir toliau maistą naudoja kaip ginklą ir kenkia pasaulinio apsirūpinimo maistu saugumui. Europos Vadovų Taryba pabrėžia saugumo ir stabilumo Juodojoje jūroje svarbą – tai gyvybiškai būtina tvariam grūdų eksportui. Ji remia visas pastangas, įskaitant JT pastangas, palengvinti Ukrainos grūdų ir kitų žemės ūkio produktų eksportą į šalis, kurioms jų labiausiai reikia, visų pirma Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose. Europos Vadovų Taryba ragina dar labiau sustiprinti ES solidarumo koridorių pajėgumus, kad būtų palengvintas tranzitas ir eksportas į šias šalis, ir prašo Komisijos tuo tikslu pasiūlyti naujų priemonių.

12. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad perkeltųjų asmenų iš Ukrainos laikinoji apsauga pratęsta iki 2025 m. kovo mėn. Europos Sąjunga tebėra įsipareigojusi teikti paramą perkeltiesiems asmenims tiek Ukrainoje, tiek Europos Sąjungoje, be kita ko, teikiant tinkamą ir lanksčią finansinę paramą valstybėms narėms, kurioms tenka didžiausia su pabėgėlių medicininėmis, švietimo ir pragyvenimo išlaidomis susijusi našta.
13. Europos Sąjunga toliau rems Moldovos Respubliką jai reaguojant į iššūkius, su kuriais ji susiduria dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą, taip pat vykdant reformas žengiant europiniu keliu.

II. ARTIMIEJI RYTAI

14. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino 2023 m. spalio 15 d. savo narių pareiškimą ir apžvelgė pažangą, padarytą įgyvendinant įvairias veiksmų kryptis, taip pat tolesnius veiksmus, susijusius su susidariusia padėtimi.
15. Europos Vadovų Taryba pritaria JT Generalinio Sekretoriaus A. Guterreso raginimui paskelbti humanitarinę pertrauką, kad būtų sudarytos sąlygos saugiai teikti humanitarinę pagalbą, o pagalba pasiektų tuos, kuriems jos reikia. Europos Sąjunga glaudžiai bendradarbiaus su partneriais šiame regione, kad būtų apsaugoti civiliai, remiami tie, kurie mėgina pabėgti į saugią vietą arba teikti pagalbą, ir būtų palengvinta prieiga prie maisto, vandens, medicininės priežiūros, kuro ir pastogės. Ji pakartoja, kad būtina be jokių išankstinių sąlygų nedelsiant paleisti visus įkaitus.
16. Europos Vadovų Taryba primena, kad reikia išvengti eskalacijos regione ir bendradarbiauti su partneriais šiuo klausimu, be kita ko, su Palestinos Administracija.
17. Europos Sąjunga yra pasirengusi padėti atgaivinti politinį procesą, grindžiamą dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu, ir palankiai vertina Egipto pasiūlytą iniciatyvą surengti įtraukų aukščiausiojo lygio susitikimą dėl taikos.

III. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA

18. Nuodugniai pasikeitusi nuomonėmis dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos siūlomos peržiūros, Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos tęsti darbą, kad bendras susitarimas būtų pasiektas iki metų pabaigos.

IV. EKONOMIKA

19. Atsižvelgiant į vis sudėtingesnius iššūkius, įskaitant kintančią demografinę padėtį ir didėjančią pasaulinę konkurenciją, Europos Sąjungai reikia tvirtos ekonominės bazės, kuri užtikrintų jos ilgalaikį konkurencingumą ir vienodas sąlygas tiek vidaus, tiek pasauliniu lygmeniu, ir kurios pagrindas būtų visapusiškai veikianti bendroji rinka ir jos keturios laisvės. Europos Sąjunga turi stiprinti savo pramoninę ir technologinę bazę ir didinti savo ekonominį atsparumą, saugų junglumą, patekimą į pasaulinę rinką ir našumą, kartu išsaugodama savo atvirą ekonomiką.

Vertindama iki šiol padarytą pažangą, Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad reikia paspartinti darbą šiose srityse:

- a) plėtojant ES konkurencinį pranašumą skaitmeninių ir švarių technologijų srityje, be kita ko, sutelkiant dėmesį į inovacijas, mokslinius tyrimus, švietimą ir įgūdžius;
- b) užtikrinant pakankamą švarios ir įperkamos energijos tiekimą;
- c) mažinant pagrindinę kritinę priklausomybę ir įvairinant tiekimo grandines, šiuo tikslu pasitelkiant strategines partnerystes;
- d) skatinant perėjimą prie labiau žiedinės ekonomikos ir
- e) mažinant reglamentavimo našumą.

20. Europos Vadovų Taryba:

- a) ragina teisėkūros institucijas skubiai pasiekti susitarimą dėl Svarbiausių žaliavų akto, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto ir elektros energijos rinkos modelio reformos;
- b) ragina pradėti darbą, susijusį su bendrais rizikos vertinimais, atsižvelgiant į rekomendaciją dėl itin svarbių technologijų sričių;
- c) prašo Komisijos ir valstybių narių toliau gerinti pagrindines investavimo sąlygas, be kita ko, pasitelkiant bendrą, aiškią ir nuoseklią reglamentavimo sistemą ir verslo aplinką, kurios būtų palankesnės konkurencingumui. Europos Vadovų Taryba ragina visas atitinkamas institucijas tęsti darbą siekiant supaprastinti reglamentavimą ir sumažinti nereikalingą administracinę naštą, įskaitant ataskaitų teikimo reikalavimus, visų pirma MVĮ ir startuoliams. Be to, ji ragina Komisiją parengti papildomų pasiūlymų šiuo atžvilgiu, pasinaudojant duomenų ekonomikos ir standartizuotų verslo duomenų teikiamomis galimybėmis;
- d) prašo Komisijos ir teisėkūros institucijų užbaigti 2023 m. vasario 9 d. ir kovo 23 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų dėl atsako į JAV infliacijos mažinimo įstatymą įgyvendinimą ir priimti papildomas priemones, kurios būtų laikomos būtinomis siekiant padidinti ES konkurencingumą ir patrauklumą investicijoms;
- e) primena savo prašymą Komisijai informuoti Tarybą apie esamos valstybės pagalbos politikos poveikį bendrosios rinkos vientisumui ir ES konkurencingumui pasaulyje.

V. MIGRACIJA

21. Europos Vadovų Taryboje įvyko strateginė diskusija dėl migracijos.

VI. KITI KLAUSIMAI

22. Europos Vadovų Taryba reiškia gilią užuojautą asmenims, nukentėjusiems nuo pastarojo meto gaivalinių nelaimių ir ekstremalių meteorologinių reiškinių ES valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse, ir reiškia solidarumą su jais.
23. Dažnesni ir vis intensyvesni ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai aiškiai rodo, kad į kritišką klimato padėtį būtina skubiai reaguoti pasaulio mastu. Prisitaikymo prie klimato kaitos pastangos yra itin svarbios stiprinant ES atsparumą ir reagavimo į krizes pajėgumus. Europos Vadovų Taryba įvertino pasirengimą 2023 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijai Dubajuje (COP28) ir paragino imtis aktyvesnių pasaulinių veiksmų ir siekti platesnio užmojo pasaulinių tikslų, pabrėždama, kad, remiantis Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis, norint apriboti atšilimą iki maždaug 1,5 °C, pasaulio mastu išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turi pasiekti viršutinę ribą anksčiau nei 2025 m. Europos Vadovų Taryba ragina kuo labiau remti visuotinį įsipareigojimą dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo, kurį Europos Sąjunga pasiūlys COP28.
24. Atsižvelgdama į išorės veiklos sukeltą žalą ypatingos svarbos infrastruktūrai Baltijos jūroje, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia veiksmingų priemonių ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumui didinti ir saugumui užtikrinti. Be to, ji pabrėžia visapusiško ir suderinto požiūrio į Europos Sąjungos pasirengimą krizėms ir reagavimą į jas, [*inter alia*, pasitelkiant Sąjungos civilinės saugos mechanizmą,] užtikrinant, kad visi sektoriai prisidėtų prie visus pavojus apimančio požiūrio, svarbą.

25. Europos Vadovų Taryba yra labai susirūpinusi dėl saugumo padėties Kosovo šiaurėje*. Ji griežtai smerkia 2023 m. rugsėjo 24 d. įvykdytą smurtinį išpuolį prieš Kosovo policiją. Europos Sąjunga tikisi, kad kaltininkai bus sulaikyti ir greitai patraukti baudžiamojon atsakomybėn, o Serbija visapusiškai bendradarbiaus ir imsis visų būtinų veiksmų. Kosovas ir Serbija turi toliau dėti nuolatinės pastangas deeskaluoti padėtį, visų pirma kuo greičiau surengti naujus rinkimus Kosovo šiaurėje, aktyviai dalyvaujant Kosovo serbams. Jei įtampa nebus sumažinta, tai turės pasekmių. Europos Vadovų Taryba apgailestauja, kad abi Šalys nepakankamai įgyvendina Susitarimą siekiant santykių normalizavimo ir jo priedą dėl įgyvendinimo, taip pat kitus susitarimus, dėl kurių susitarta ES tarpininkaujamo dialogo, kuriam vadovauja vyriausiasis įgaliotinis ir kuriam paramą teikia ES specialusis įgaliotinis, metu. Ji ragina Kosovą ir Serbiją juos įgyvendinti nedelsiant ir nepateikiant išankstinių sąlygų. Tai apima serbų daugumos savivaldybių asociacijos / bendrijos sukūrimą. Santykių normalizavimas yra itin svarbi sąlyga abiem Šalims žengiant europiniu keliu ir, nesant pažangos, jos abi rizikuoja prarasti svarbias galimybes.
26. Europos Vadovų Taryba pabrėžia savo paramą tam, kad būtų daroma pažanga siekiant ilgalaikės taikos tarp Armėnijos ir Azerbaidžano, grindžiamos abipusiu suvereniteto pripažinimu, sienų neliečiamumu ir teritoriniu vientisumu. Europos Vadovų Taryba pareiškia esanti labai susirūpinusi dėl neseniai įvykusio masinio Karabacho armėnų perkėlimo. Europos Sąjunga toliau teiks Armėnijai humanitarinę ir civilinės saugos pagalbą. Pabėgėliai turi turėti laisvę naudotis savo teise grįžti, nenustatant jokių sąlygų, vykdant tarptautinę stebėseną ir deramai gerbiant jų istoriją, kultūrą ir žmogaus teises. Europos Vadovų Taryba ir toliau skirs dėmesio šiam klausimui. Europos Vadovų Taryba ragina abi šalis skubiai atnaujinti Briuselio santykių normalizavimo procesą.

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

27. Europos Vadovų Taryboje įvyko strateginė diskusija dėl padėties Sahelyje. Ji išreiškia susirūpinimą dėl toliau blogėjančios saugumo padėties Sahelyje – ją dar labiau apsunkina politinis nestabilumas. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad Sahelio ir platesnio regiono, įskaitant kaimynines pakrantės valstybes, stabilumas yra itin svarbus ES saugumui ir gerovei. Sahelyje gyvenančių žmonių humanitarinė padėtis taip pat kelia didelį susirūpinimą. Europos Sąjunga ir toliau bendradarbiaus su Vakarų Afrikos valstybių ekonomine bendrija (ECOWAS) ir pagrindiniais partneriais regione. Europos Vadovų Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pateikti galimybių pritaikyti ES veiksmus ir atitinkamas priemones prie dabartinės padėties regione. Europos Vadovų Taryba ragina nedelsiant paleisti prezidentą M. Bazoumą ir jo šeimą.

Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia neseniai Prancūzijoje ir Belgijoje įvykdytus teroristinius išpuolius, per kuriuos žuvo ir buvo sužeisti Švedijos ir Prancūzijos piliečiai. Kovoje su visų formų terorizmu, neapykanta ir smurtiniu ekstremizmu klausimu Europos Sąjunga laikosi vieningos ir tvirtos pozicijos. Raginame visas Europos institucijas ir valstybes nares dėti koordinuotas pastangas sutelkti visų sričių politiką šiuo atžvilgiu.